

LEON POMIROWSKI

WALKA O NOWY REALIZM

Stanisław Poloczek

NAKŁAD
GEBETHNERA I WOLFFA
WARSZAWA

SPIS RZECZY

str.

I O ISTOCIE WSPÓŁCZESNOŚCI.

- 1) *Zagadnienie współczesności wogóle* 5
Dystans psychiczny. Współczesność a teraźniejszość. Objawy i sprawdziany współczesności. Walka jako czynnik i warunek współczesności. Rola tradycji. Przeszłość jako materiał nowości. Wieloznaczność i wieloplanowość zjawiska nowoczesności. Hierarchja i różnice form kulturalnych. Współczesność jako zagadnienie walki o nową prawdę świata.
- 2) *O współczesności literackiej* 14
Literatura twórcza i odtwórcza. Nowe zadania i trudności jako cechy nowej literatury. Rola metafory. Istota hasła „mierz siły na zamiary” Artysta wobec nowej rzeczywistości. Dusza ludzka jako teren podbojów. Siły większe od zamiarów. Niezwykłości wewnętrzne zwykłego człowieka. Psychologiczne znaczenie „nieznanego żołnierza”. Życie podświadome szarego człowieka. Problem służby społecznej. Brzozowski a Młoda Polska. Odpowiedzialność artystyczna jako forma społecznego obowiązku literatury. O bojową postawę pisarstwa.
- 3) *Pomniejszanie współczesności* 24
Tajemniczość teraźniejszości, Ucieczka w przeszłość. Współczesność jako temat przyszłości. Klucze partyjne. Warunki życia duchowego dzisiaj i wczoraj.

II LITERATURA PRZEDWOJENNA

- 1) *Próba syntetycznego ujęcia* 30
Młoda Polska. Zagadnienie indywidualności i postawa St. Brzozowskiego. Liryzowanie i dramatyzowanie stanów wewnętrznych. Geneza modernizmu. Słabość polskiego realizmu. Modernizm jako reakcja na hasła, a nie na literaturę pozytywizmu. Modernizm jako akcja samoobrony artystycznej.

	Bodźce literatury zachodniej. Dusza — źródło życia. Koncepcja sztuki. Nietzsche. Odbiór w Polsce.	
2)	<i>Profile syntetyczne twórców Młodej Polski</i>	40
	Stanisław Przybyszewski. Kazimierz Przerwa Tetmajer. Leopold Staff. Wacław Berent. Tadeusz Miciński.	
3)	<i>Z walk o społeczeństwo, naród i Boga</i>	47
	Stefan Żeromski. Jan Kasprówicz. Stanisław Wyspiański.	
III W	WALCE O NOWY REALIZM	61
	Rozdzwięk między możliwościami a koniecznościami. Minimalizm i maksymalizm realizmu. Fakty w nauce i sztuce. Wpływ wojny na psychikę i autorytety. Ewolucje powojenne. Człowiek na wojnie i wojna w człowieku. Sztuka a życie. Człowiek i maszyna. Rewizjonizm, Introspekcja. Realizm psychologiczny. Wynałazki naukowe i artystyczne. Instynkt posiadania i osiadłości. Rola techniki. Monografia. Powieść psychologiczna. Prawda pisana i prawda rzeczywistości. Nasi pisarze. Zagadnienie moralności artystycznej. Zmysł współczesności jako źródło zmysłu przeszłości i przyszłości. W obliczu bieżącego życia. Fikcje i fałszywe współczesności. Wolność jako zagadnienie walki. Wolność jako postulat twórczości. Twórca i zbiorowość. Współczesność jako wyraz stosunku do życia. Polska za mała i Polska za wielka, Żeromski i Wyspiański wobec ideału, który „sięgnął bruku”. W walce o nowego człowieka. Zagadnienie realizmu jako zagadnienie formy.	